

نرجس رحمانی
(وفات بهمن‌ماه ۱۴۰۲)

از فعالان اجتماعی و سیاسی، عضو شورای مرکزی خانه احزاب استان گلستان و دبیر جمعیت زنان مسلمان نواندیش استان گلستان بود. او مؤسسه غیردولتی ندای حضرت زینب را تأسیس کرد. رحمانی کنشگری اجتماعی بود که برای رفع تبعیض از زنان و ترویج فرهنگ کارآفرینی و حفاظت از محیط زیست فعالیت می‌کرد. رحمانی مادر محمد زمان گلدسته از شاعران مذهبی گرگان بود. او پس از یک دوره بیماری در بهمن‌ماه ۱۴۰۲ درگذشت.

نرجس رحمانی را برخی به عنوان مادر «محمدزمان گلدسته» شاعر آیینی می‌شناسند. فرزندش در ۴۷ سالگی درگذشت. چهل ساعت از او بی‌خبر بود و وقتی به پیکر سوخته‌اش در کنار ماشین رسید، او را در آغوش گرفت و گفت که خواست خدا بوده و خودش داد و خودش گرفت. نرجس رحمانی با فعالیت‌های متعدد فرهنگی و سیاسی در یادها مانده است. او در عرصه‌های مختلف دینی و فرهنگی اجتماعی و سیاسی نامی نیک از خود بر جای گذاشت. او بعد از یک دوره بیماری از این جهان خاکی رفت. زنی که انسانی زیست، در سخت‌کوشی و مطالبه‌گری مثال‌زدنی و تواضع و بی‌تکلف بودن او بی‌نظیر بود. یک کنشگر اجتماعی و سیاسی بود. ادب و اخلاق سرلوحه اعمالش بود. برخی معتقدند او نماد اصلاحات و اصلاح‌پذیری ساختار سیاسی استان بود اما نه از راه قدرت، که از راه ایمان و درستکاری و احترام به مخالف و با تأکید بر پذیرش خرد جمعی و پذیرش تکرار. در ارج‌گذاری به مقام «زن» پیشرو بود و بیش و پیش از دیگران، شخصیت زنان را ارج می‌نهاد.

مریم زندی
(تولد ۲۰ دی ۱۳۲۵ خ. گرگان)

درباره محل تولد او اختلاف روایت وجود دارد اما به طور قطع دوره ابتدایی تا دبیرم را در شهر گرگان گذراند، سپس تحصیلات خود را در رشته حقوق و علوم سیاسی در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران ادامه داد. او پس از دریافت جایزه نخست، از مسابقه سراسری عکاسی که وزارت فرهنگ و هنر در سال ۱۳۴۸ برگزار کرده بود، عکاسی را به عنوان حرفه اصلی خود انتخاب کرد. زندی، طی حدود ۳۵ سال، مجموعه منحصربه‌فردی از پرتره اشخاص مشهور ایران در زمینه‌های گوناگون هنری و سیاست را عکاسی کرد که تعدادی از این پرتره‌ها در پنج جلد کتاب به نام چهره‌ها منتشر شده است. مریم زندی تاکنون چهارده کتاب منتشر شده در زمینه عکاسی دارد. او عضو هیئت مؤسس و نخستین رئیس انجمن ملی عکاسان ایران و عضو افتخاری انجمن عکاسان میراث فرهنگی ایران است.

مهلقا ملاح
(۳۱ شهریور ۱۲۹۶-۱۷ آبان ۱۴۰۰)

از او به عنوان «مادر محیط زیست ایران» یاد می‌شود. مادر مهلقا، خدیجه افضل وزیری و مادر بزرگ او بی‌بی‌خانم استرآبادی از زنان پیشگام عصر خود بودند. پدرش آقابزرگ ملاح به دلیل داشتن منصب دولتی در شهرهای مختلف ساکن می‌شد و به همین دلیل، مهلقا در شهرهای مختلفی مانند مشهد، قوچان، اصفهان، دامغان، همدان و کرمانشاه تحصیل کرد. برخی محل تولد او را نوکنده گرگان می‌دانند اما خودش در مصاحبه‌ای جایی بین مازندران و خراسان را می‌گوید. او پس از تحصیل در فلسفه و علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی در دانشگاه تهران مدرک کارشناسی ارشد علوم اجتماعی گرفت و برای ادامه تحصیل به پاریس رفت و در دانشگاه سوربن علوم اجتماعی خواند و با مدرک دکترا به ایران بازگشت. در فرانسه دوره کتاب‌داری نیز در کتابخانه ملی فرانسه گذراند. مهلقا ملاح در بازگشت به ایران در کتابخانه دانشگاه تهران مشغول کار شد و پس از مدتی در سال ۱۳۴۷ به ریاست کتابخانه و مؤسسه تحقیقات روان‌شناسی برگزیده شد. او پس از بازنشستگی همه وقت خود را در راه مبارزه برای جلوگیری از آلودگی محیط زیست گذاشت. مهلقا ملاح در سال ۱۳۷۳ با مشارکت همسر و چند استاد دانشگاه، سازمان غیردولتی زیست‌محیطی جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست را بنیان گذاشت. این سازمان در ۱۰ اردیبهشت ۱۳۷۴ رسماً اعلام موجودیت کرد. در مستند «همه درختان من» ساخته رخشان بنی‌اعتماد، ۱۳۹۲، مهلقا ملاح می‌گوید: من، دختر بچه‌ای بودم که با مادرم در خیابان‌ها راه می‌رفتیم و مردم به ما سنگ‌ریزه پرت می‌کردند. مادرم روزنامه‌نگار بود. برای حق و حقوق زن‌ها می‌نوشت. مبارز بود. فعال اجتماعی بود. در دوره قاجار زمانی که زنان با چادر بلند سیاه و روبنده سفید از خانه بیرون می‌آمدند، چادر نداشت و با پوششی رفت‌وآمد می‌کرد که شبیه آنها نبود. لباس ساده و راحت را خودش دوخته بود تا دست‌هایش آزاد باشند. من و مادرم در کوچه‌ها راه می‌رفتیم و سنگ می‌خوردیم و درد می‌کشیدیم، ولی مادرم به من می‌گفت: گریه نکن! این مبارزه است. یادت باشد مثل آنها نبودن، یک مبارزه است. پس گریه نکن. مهلقا ملاح هفدهم آبان ۱۴۰۰ در ۱۰۴ سالگی بر اثر کهنولت سن درگذشت.

فریال بهزاد
(تولد ۱۳۳۴ خ. گرگان)

(دارای مدرک کاردانی فیلم‌برداری از مدرسه عالی تلویزیون و سینما و کارشناسی تهیه فیلم و برنامه‌های تلویزیونی از دانشگاه بوستون است که از سال ۱۳۵۹ فعالیت خود را به عنوان تهیه‌کننده و کارگردان برنامه‌های کودکان در صداوسیما آغاز کرد و نخستین فیلم خود را با نام «کاکلی» در سال ۱۳۶۸ کارگردانی کرد، او علاوه بر تدریس کارگردانی، داوری جشنواره‌های فیلم در ایران و کشورهای مختلف، آثار متعددی در زمینه داستان و تولید فیلم دارد.

هائده صفی‌بازی
(تولد ۵ تیر ۱۳۳۸ خ. گرگان)

فارغ‌التحصیل رشته سینما از مدرسه عالی تلویزیون و سینما است. او فعالیت سینمایی را با صداگذاری فیلم دخترک کنار مرداب در سال ۱۳۶۸ آغاز کرد. تدوینگر و از اعضای آکادمی اسکار است. تدوین فیلم آژانس شیشه‌ای، اولین سیمرخ بلورین را از شانزدهمین جشنواره فیلم فجر برای او به ارمغان آورد. سال بعد بار دیگر موفقیت خود را تکرار کرد و جایزه بهترین تدوین جشنواره فجر را برای فیلم روبان قرمز به دست آورد. از دیگر آثار مشهور او جدایی نادر از سیمین، درباره‌الی، فروشنده، هفت دقیقه تا پاییز و چهارشنبه‌سوری هستند. او تاکنون بارها نامزد برنده جایزه‌هایی در جشنواره‌های شش فیلم داخلی و خارجی شده است.

نرجس مهرانگیز ملاح
(۱۳۰۲ خ. نوکنده)

نوه بی‌بی‌خانم استرآبادی، دختر خدیجه افضل وزیری و آقابزرگ ملاح و خواهر مهلقا ملاح بود. کتاب «از زنان پیشگام ایرانی: افضل وزیری دختر بی‌بی‌خانم استرآبادی» منتشر شده در اسفند ۱۳۸۵ از آثار او است.

این کتاب بر اساس نوار ضبط‌شده‌ای از صدای خانم افضل وزیری در سال ۱۳۵۱ است که توسط نرجس مهرانگیز ملاح به صورت مکتوب درآمده است. او علاوه بر نویسندگی نقاشی هم می‌کرد. نرجس مهرانگیز در ۳۰ تیر ۱۳۹۲ درگذشت.

فرحناز مظفری
(تولد ۱۳۵۳ در کمیشان استان گلستان)

او مدیرعامل شرکت نخ و طناب مظفری، مؤسس و عضو هیئت‌مدیره اتحادیه غیردولتی زنان توانمند استان گلستان است. در سال ۱۳۸۰ در جشنواره سراسری (عذرا) به عنوان زن نخبه‌کشور و در سال ۱۳۸۱ به عنوان زن توانمند استان و همچنین دبیر نمونه انتخاب شد. مظفری از شرکت‌کنندگان در طرح ملی ترویج کارآفرینی و توان‌افزایی زنان کارآفرین است که چندین بار به عنوان زن کارآفرین برتر استان انتخاب شده است.